Dosar nr.2-21110830-05-2a-26052025

Prima instanță: Judecătoria Cahul sediul Central
Judecător: Mihail Buşuleac

Curtea de Apel Sud

D E C I Z I E
în numele Legii

09 decembrie 2025 municipiul Cahul

Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Cahul
în componența:
președintele ședinței de judecată: Evgheni Bancov
judecătorii: Andrei Scripcenco, Inga Gorlenco
Grefiera: Elena Turcenco

cu participarea: avocatului Grecu Ion, în interesele intimatei Popov Elena,

a judecat în ședință publică, în ordine de apel, cererea de apel declarată de avocatul Buța Denis, în interesele lui Popov Vasile, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 18 martie 2025, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Popov Elena împotriva lui Popov Vasile privind recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie,-

C O N S T A T Ă :

În fapt:

La data de 23 iulie 2021 reprezentantul lui Popov Elena, avocatul Grecu Ion, a depus cerere de chemare în judecată cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie asupra investițiilor făcute în bunul imobil, casei de locuit neautorizată, amplasată în *****, pe terenul aferent cu numărul cadastral ***** a lui Popov Elena și Popov Vasile, încasarea din contul lui Popov Vasile a ½ cotă parte din contravaloarea investițiilor făcute în bunul imobil, casei de locuit neautorizată, amplasată în *****, pe terenul aferent cu numărul cadastral *****, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, la 28 noiembrie 2011, s-a căsătorit cu Popov Vasile, căsătoria fiind înregistrată la Primăria satului Giurgiulești, raionul Cahul, sub numărul 28. Reține reclamanta că, în ultima perioadă de timp pârâtul Popov Vasile a început a avea un comportament neadecvat, aplicând în privința sa acțiuni violente, atât de ordin fizic, cât și de ordin psihologic. Ultimul incident a avut loc la data de 29 mai 2020, de aceea a fost nevoită să părăsească domiciliul, ducându-se la fiica Mocanu Maria, care domiciliază în *****. Invocă că, peste două săptămâni s-a întors înapoi la domiciliul lor comun, dar comportamentul pârâtului nu s-a schimbat. Peste puțin timp fiica a rugat-o să domicilieze pe ceva timp la ea pentru a avea grijă de copii, așa cum ea cu soțul urma să se deplaseze la muncă peste hotare. Astfel, s-a mutat cu traiul la fiica, cu speranța că în perioada absenței, pârâtul își va revizui comportamentul său.

Susține reclamanta că la revenire, în luna octombrie 2020, a depistat că în domiciliul lor comun se află o altă femeie, cu care pârâtul concubina, după care imediat a fost telefonată de pârât care în acel moment nu era acasă, strigând să părăsească domiciliul.

La caz, menționează că, până la încheierea căsătoriei, pârâtul deținea în proprietate o casă bătrânească, care era avariată. În urma acestui fapt, de comun acord au hotărât de a demola construcția veche și pe terenul aferent să ridice o casă nouă. În urma acestui fapt, Popov Vasile a depus o cerere la Consiliul sătesc Giurgiulești, prin care a solicitat autorizarea demolării construcției vechi. La 07 octombrie 2013 de către Consiliul local Giurgiulești a fost emisă decizia nr.6.3, prin care s-a decis aprobarea cererii lui Popov Vasile privind demolarea casei vechi, fiind avariată. Controlul asupra executării deciziei fiind pusă în sarcina specialistului primăriei pentru reglementarea problemelor funciare și cadastru Bostan Lidia. În urma emiterii deciziei menționate, a fost demolată construcția avariată în locul căreia au o casă nouă. Menționează că terenul era înregistrat după pârâtul Popov Vasile, ultimul se ocupa de documentarea atât a demolării, cât și a construcției casei noi.

Reține că, în urma desfacerii căsătoriei, care a avut loc prin hotărârea judecătorească din 05 februarie 2021, reclamanta s-a prezentat la Agenția Servicii Publice, Serviciul Cadastral, pentru a ridica certificatul cadastral a casei de locuit construită în comun. Atunci a aflat că pârâtul Popov Vasile nu a înregistrat atât demolarea casei avariate, cât nu a perfectat documentar construcția casei noi, din ce rezultă că casa construită în comun este neautorizată.

La 16 martie 2021, a înaintat în adresa pârâtului Popov Vasile un preaviz, prin care a solicitat de a da acordul la efectuarea evaluării materialelor de construcție a casei de locuit, la care pârâtul a trecut sub tăcere.

La 05 iulie 2021 avocatul Grecu Ion, fiind împuternicit prin mandat, a înaintat repetat preaviz prin care a solicitat acordul pârâtului la efectuarea expertizei merceologie asupra construcției neautorizate, la care pârâtul de asemenea nu a reacționat.

În ambele preavize a fost menționat faptul că, în caz de refuz de a efectua evaluarea, va fi nevoită de a se adresa în instanța de judecată, unde de rând cu solicitarea partajării, va fi solicitat și restituirea cheltuielilor de judecată care vor fi suportate.

Soluția instanței de fond:

Prin *hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 18 martie 2025,* a fost admisă acțiunea la cererea de chemare în judecată înaintată de Popov Elena către Popov Vasile privind recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie. Fiind recunoscut dreptul de proprietate în devălmășie asupra investițiilor făcute în bunul imobil casei de locuit neautorizată amplasată în *****, pe terenul aferent cu numărul cadastral ***** a lui Popov Elena și Popov Vasile. Fiind hotărâtă și încasarea de la Popov Vasile în beneficiul lui Popov Elena suma de 176 803,93 lei, cu titlu de sultă a proprietății comune în devălmășie asupra bunul imobil casei de locuit neautorizată amplasată în *****, pe terenul aferent cu numărul cadastral *****. La fel, și încasarea de la Popov Vasile în beneficiul lui Popov Elena suma de 5 855 lei cu titlu de cheltuieli de taxei de stat și 11 500 lei cu de cheltuieli de onorariul avocatului, iar în total 17 355 lei.

Solicitarea apelantului:

Legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de fond este contestată cu *apel de către avocatul Buța Denis, în interesele lui Popov Vasile,* la data de 27 martie 2025, ulterior fiind depusă și cererea de apel motivată, acesta solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii

instanței de fond și expedierea cauzei în prima instanță, spre rejudecare în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de apel a indicat că, la emiterea hotărârii contestate instanța de fond a menționat că, în ședința de judecată s-a constatat că, începând cu 28 noiembrie 2011 Popov Elena și Popov Vasile sau aflat în relație de căsătorie (f.d.6), iar, potrivit hotărârii Judecătoriei Cahul din 09 martie 2021, căsătoria a fost desfăcută (f.d.7). De asemenea, s-a constatat că în timpul căsătoriei, în temeiul deciziei Consiliului local nr.6.3 din 07 octombrie 2013, părțile au demolat casa de locuit veche și au construit un imobil nou, însă noul bun imobil nu a fost înregistrat la Registrul bunurilor imobile (f.d.11).

Prin încheierea din 05 octombrie 2021, a fost dispusă efectuarea expertizei judiciare în construcții pentru evaluarea materialelor de construcție și a manoperei la construcția casei de locuit neautorizată amplasată în *****, pe terenul aferent cu numărul cadastral *****. Iar, potrivit Raportului de expertiză judiciară nr.164 din 25 septembrie 2023, volumul şi costul lucrărilor de îmbunătățire formate din lucrări de construcție / reconstrucție / extindere / reparație capitală, demarate asupra bunurilor imobile, supus expertizării, formate din casă de locuit individuală lit. „01” şi construcții accesorii, amplasate pe suprafața terenului înregistrat cu numărul cadastral *****, cu adresa *****, depistate de către expert la momentul investigațiilor, s-a calculat după prețurile de piață libere la lucrări şi materialele (demarate în regie proprie), în baza actelor prezentate şi corespunzător procesului tehnologic de execuție, fapt ce constituie 353 607,87 lei. Starea tehnică, tipul lucrărilor constructive, materialelor de finisare, soluția arhitectural constructivă a bunului imobil investigat, casă de locuit individuală lit.„01 (A)” amplasată pe suprafața terenului înregistrat cu numărul cadastral *****, cu adresa *****, demonstrează că, bunul imobil expertizat pe perioada exploatării a suportat şi suportă lucrări de reconstrucție / extindere / reparație capitală semnificative cu investiții majore în vederea menținerii în stare funcțională şi utilizabilă pe perioada exploatării, neautorizate, în lipsa actelor necesare corespunzător prevederilor legale Legea nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții (f.d.72-98).

Indică că, potrivit art.20 alin.(1) Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparţin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, iar în temeiul art.21 alin.(1) Codul familiei, soții de comun acord, posedă, folosesc şi dispun de bunurile comune. În corespundere cu reglementările de la art.543 Cod civil, proprietatea este comună în cazul în care asupra unui bun au drept de proprietate doi sau mai mulți titulari. Proprietatea comună poate apărea în temeiul legii sau în baza unui act juridic. Iar, în baza dispozițiilor de la art.544 alin.(1) și (3) Cod civil, proprietatea comună poate fi caracterizată prin delimitarea cotei fiecărui proprietar (proprietate pe cote părți) sau prin nedelimitarea cotelor-părți (proprietate în devălmășie). Coproprietarii devălmași pot atribui bunurilor comune regimul proprietății comune pe cote-părți. Conform art.567 din Codul civil, în cazul în care dreptul de proprietate aparține concomitent mai multor persoane fără ca vreuna dintre ele să fie titularul unei cote părți ideale din bunul comun, proprietatea este comună în devălmășie. Proprietății comune în devălmășie se aplică în modul corespunzător dispozițiile cu privire la proprietatea comună pe cote-părți dacă prezenta secțiune nu prevede altfel. Potrivit articolului 571 Cod civil, partajul bunului proprietate comună în devălmășie între coproprietarii devălmași se va face proporțional aportului fiecăruia la dobândirea bunului. Până la proba contrară, aportul coproprietarilor devălmași este prezumat a fi egal. În temeiul normelor de la art.572 alin.(1) și (2) Cod civil, bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sînt proprietatea lor comună în devălmășie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri. Orice bun

dobândit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie până la proba contrară. Prevederile art.574 Cod civil statuează precum că, în cazul partajului bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților, părțile lor se consideră egale. Bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților pot fi partajate atât la divorț, cât şi în timpul căsătoriei. Partajul bunurilor comune în timpul căsătoriei nu afectează regimul juridic al bunurilor care vor fi dobândite în viitor. În aceeași ordine de idei, instanța va admite cererea înaintată de reprezentantul reclamantei cu privire la recunoașterea dreptul de proprietate în devălmășie asupra investițiilor făcute în bunul imobil casei de locuit neautorizată a lui Popov Elena și Popov Vasile. În conformitate cu prevederile art.46 alin.(2) din Constituție, dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreaptă şi prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițiile legii. Conform art.1 din Protocolul nr.1 Adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică şi în condițiile prevăzute de lege şi de principiile generale ale dreptului internațional. Iar, potrivit art.123 alin.(6) Cod de procedură civilă, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Astfel, instanța de judecată a stabilit în ședință de judecată că, atât Popov Vasile cât și reprezentantul acestuia nu au obiectat asupra concluziilor Raportului de expertiză judiciară nr.164 din 25 septembrie 2023, deși au făcut cunoștință cu conținutul acestuia. Prin urmare, instanța va încasa de la Popov Vasile în beneficiul lui Popov Elena suma de 176 803,93 lei, ceea ce reprezintă ½ din costul investițiilor făcute în bunul imobil casa de locuit neautorizată, cu titlu de sultă a proprietății comune în devălmășie.

Mai mult ca atât, potrivit art.94 alin.(1) Cod de procedură civil, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Totodată, potrivit art.82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei, iar, în conformitate cu art.83 Cod de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul şi valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Astfel, la caz, prima instanță a indicat că, relevă faptul că Popov Elena, în legătură cu depunerea acțiunii în instanță, a achitat taxa de stat în total suma de 5 855 lei, fapt confirmat prin ordinul de încasare a numerarului din 23 iulie 2021 (f.d.51) și ordinul de încasare a numerarului din 04 martie 2025 (f.d.125). Deci, prima instanță, găsind întemeiat de a încasa din contul lui Popov Vasile în beneficiul lui Popov Elena suma de 5 855 lei în contul recuperării cheltuielilor pentru achitarea taxei de stat. Conform art.90 lit.i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.

Însă, în opinia apelantului, instanța de fond nu a elucidat circumstanțele referitor la folosirea materialelor de construcții menționate în facturi, dacă au fost folosite la reparația bunului imobil menționat și dacă în realitate acestea au fost introduce în Republica Moldova. De unde și au conchis faptul că, hotărârea instanței de fond este neîntemeiată și nefondată.

În drept, cererea de apel întemeindu-se pe prevederile art.1 din Protocolul nr.1 Adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art.46 alin.(2) din Constituție, art.20-21 Codul familiei, art.543-544, art.567, art.571-572, art.574 Cod civil, art.82-83, art.90, art.94, art.117-118, art.121-123, art.236, art.239-240, art.360, art.362, art.364-365 Cod de procedură civilă.

Termenul de depunere a apelului:

Conform art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, *"termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel"*.

Materialele cauzei atestă că, hotărârea judecătorească contestată (dispozitiv) a fost pronunțată de către instanța de judecată la 18 martie 2025, fiind expediată în adresa părților la data de 19 martie 2025 (f.d.123-130).

Cererea de apel nemotivat fiind depusă de avocatul Buța Denis, în interesele lui Popov Vasile, la 27 martie 2025, care ulterior a fost completată cu argumentele de fapt și de drept pe care se întemeiază aceasta (f.d.131-139, 150-155). Astfel, se reține respectarea termenului pentru exercitarea căii de atac apelul, de către apelanți.

Procedura și argumentele părților în fața instanței de apel:

Apelantul Popov Vasile și reprezentantul acestuia avocatul Buța Denis, cât și intimata Popov Elena, fiind legal citați, în ședința instanței de apel nu s-au prezentat, și nici nu au depus careva cereri, prin să solicite examinarea cauzei în lipsa lor sau amânarea ședinței de judecată. Iar, în conformitate cu prevederile art.379 alin.(2) Cod de procedură civilă, *"neprezentarea în ședință de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului"*. Astfel, ținând cont de faptul neprezentării fără un motiv întemeiat, cât și având în vedere dispozițiile art.379 alin.(2) Cod de procedură civilă, Completul de judecată a dispus examinarea cauzei în absența părților, care nu s-au prezentat în ședință, dar care au fost legal citați, fapt confirmat prin avizele de recepție.

Avocatul Grecu Ion, în interesele intimatei Popov Elena, a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 18 martie 2025.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi în raport cu materialele dosarului, Completul de judecată consideră necesar de a respinge apelul declarat de avocatul Buța Denis, în interesele lui Popov Vasile, cu menținerea hotărârii contestate.

În sprijinul concluziei enunțate se invocă următoarele argumente:

Este de menționat că, în conformitate cu prevederile art.373 Cod de procedură civilă, *"(1) instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. (2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. (5) Instanța de apel este*

obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepția cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alți participanți la proces".

Potrivit art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, *„instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe"*.

Astfel, din conținutul celor relatate, completul de judecată reține că, sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art.373 alin.(1)-(2) și (5) Cod de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Potrivit art.6 CEDO, *"orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale. Dreptul la un proces echitabil vizează respectarea principiului egalității armelor, adică că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-şi prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu adversul"*. În conformitate cu art.26 alin.(4) Cod de procedură civilă, egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă. Prevederi, de care prima instanță a ținut cont în totalitate la emiterea hotărârii așa cum, se desprinde că instanța de judecată, în acest sens a întreprins măsuri cu privire la examinarea sub toate aspectele a cauzei, clarificarea soartei dosarului, fiind constate și elucidate pe deplin toate circumstanțele de fapt importante pentru examinarea acțiunii înaintate de Popov Elena către Popov Vasile.

În ședința instanței de apel la fel, ca și în cea a primei instanțe, s-a constatat că, începând cu 28 noiembrie 2011 Popov Elena și Popov Vasile s-au aflat în relație de căsătorie (f.d.6), iar, potrivit hotărârii Judecătoriei Cahul din 09 martie 2021, căsătoria a fost desfăcută (f.d.7).

Iar, în timpul căsătoriei, în temeiul deciziei Consiliului local nr.6.3 din 07 octombrie 2013 (f.d.9), părțile au demolat casa de locuit veche și au construit un imobil nou amplasat în *****, pe terenul aferent cu numărul cadastral *****, însă noul bun imobil nu a fost înregistrat la Registrul bunurilor imobile (f.d.8, 11).

Astfel, la data de 23 iulie 2021 reprezentantul lui Popov Elena, avocatul Grecu Ion, a depus cerere de chemare în judecată cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie asupra investițiilor făcute în bunul imobil casei de locuit neautorizată amplasată în *****, pe terenul aferent cu numărul cadastral ***** a lui Popov Elena și Popov Vasile, încasarea din contul lui Popov Vasile a ½ cotă parte din contravaloarea investițiilor făcute în bunul imobil casei de locuit neautorizată amplasată în *****, pe terenul aferent cu numărul cadastral *****, precum și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.3-51).

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 05 octombrie 2021, a fost dispusă efectuarea expertizei judiciare în construcții pentru evaluarea materialelor de construcție și a manoperei la construcția casei de locuit neautorizată amplasată în *****, pe terenul aferent cu numărul cadastral ***** (f.d.58-60).

Astfel, potrivit Raportului de expertiză judiciară nr.164 din 25 septembrie 2023, volumul şi costul lucrărilor de îmbunătățire formate din lucrări de construcție / reconstrucție / extindere / reparație capitală, demarate asupra bunurilor imobile, supus expertizării, formate din casă de locuit individuală lit. „01" şi construcții accesorii, amplasate pe suprafața terenului înregistrat cu numărul cadastral *****, cu adresa *****, *****, depistate de către expert la momentul investigațiilor, s-a calculat după prețurile de piață libere la lucrări şi materialele (demarate în

regie proprie), în baza actelor prezentate şi corespunzător procesului tehnologic de execuție, fapt ce constituie *353 607,87 lei.*

Starea tehnică, tipul lucrărilor constructive, materialelor de finisare, soluția arhitectural constructivă a bunului imobil investigat, casă de locuit individuală lit. „01 (A)" amplasată pe suprafața terenului înregistrat cu numărul cadastral *****, cu adresa *****, *****, demonstrează că bunul imobil expertizat pe perioada exploatării a suportat şi suportă lucrări de reconstrucție / extindere / reparație capitală semnificative cu investiții majore în vederea menținerii în stare funcțională şi utilizabilă pe perioada exploatării, neautorizate, în lipsa actelor necesare corespunzător prevederilor legale Legea nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții (f.d.72-100).

Este de notat că, la art.117 Cod de procedură civilă, *"(1) probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile şi obiecțiile părților, precum şi altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei"*. Iar, potrivit art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, *"fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel"*.

Potrivit art.121 Cod de procedură civilă, *"instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului"*.

Conform dispozițiilor art.130 alin.(1) Cod de procedură civilă, *"instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege"*.

La art.239 Cod de procedură civilă este stipulat că, *"hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată"*. Iar, potrivit art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *"la deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii"*.

De asemenea, art.241 alin.(1) Cod de procedură civilă prevede expres că, *"instanța judecătorească adoptă hotărîrea în numele legii"*.

Mai mult ca atât, este de notat că, la art.386 Cod de procedură civilă este stipulat că, *"(1) hotărîrea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă: a) circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanțe, expuse în hotărîre, sînt în contradicție cu circumstanțele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat. (2) O hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale"*.

La fel, nu se poate trece cu vederea faptul că, potrivit art.123 Cod de procedură civilă, *"(6) aptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat",* prevederi de care s-a ținut cont la emiterea hotărârii contestate, fiind stabilit de instanța de fond că, atât Popov Vasile, cât și reprezentantul acestuia, nu au obiectat asupra concluziilor Raportului de expertiză judiciară nr.164 din 25 septembrie 2023, deși au făcut cunoștință cu

conținutul acestuia. Astfel, prima instanță just a conchis necesitatea de a încasa de la Popov Vasile în beneficiul lui Popov Elena suma de 176 803,93 lei, ceea ce reprezintă ½ din costul investițiilor făcute în bunul imobil casa de locuit neautorizată amplasată în *****, pe terenul aferent cu numărul cadastral *****, cu titlu de sultă a proprietății comune în devălmășie.

Astfel, la caz, în urma examinării cauzei, s-a stabilit necesitatea admiterii acțiunii la cererea de chemare în judecată înaintată de Popov Elena către Popov Vasile privind recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie. Fiind recunoscut dreptul de proprietate în devălmășie asupra investițiilor făcute în bunul imobil casei de locuit neautorizată amplasată în *****, pe terenul aferent cu numărul cadastral ***** a lui Popov Elena și Popov Vasile. Fiind hotărâtă și încasarea de la Popov Vasile în beneficiul lui Popov Elena suma de 176 803,93 lei, cu titlu de sultă a proprietății comune în devălmășie asupra bunul imobil casei de locuit neautorizată amplasată în *****, pe terenul aferent cu numărul cadastral *****. La fel, și încasarea de la Popov Vasile în beneficiul lui Popov Elena suma de 5 855 lei cu titlu de cheltuieli de taxei de stat și 11 500 lei cu de cheltuieli de onorariul avocatului, iar în total 17 355 lei.

Însă, nefiind de acord cu această hotărâre avocatul Buța Denis, în interesele lui Popov Vasile, la data de 27 martie 2025 a depus cererea de apel nemotivată, ulterior fiind depusă și cererea de apel motivată, acesta solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și expedierea cauzei în prima instanță, spre rejudecare în alt complet de judecată. Așa cum, în opinia apelantului, instanța de fond nu a elucidat circumstanțele referitor la folosirea materialelor de construcții menționate în facturi dacă au fost folosite la reparația bunului imobil menționat și dacă în realitate acestea au fost introduse în Republica Moldova. De unde și au conchis faptul că, hotărârea instanței de fond este neîntemeiată și nefondată.

Este de menționat că, potrivit art.20 Codul familiei, *”(1) bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparţin ambilor cu drept de proprietate în devălmăşie”*, iar conform art.21 alin.(1) Codul familiei,*”soţii de comun acord, posedă, folosesc şi dispun de bunurile comune”*.

Mai mult ca atât, în corespundere cu reglementările de la art.543 Cod civil, *”proprietatea este comună în cazul în care asupra unui bun au drept de proprietate doi sau mai mulți titulari. Proprietatea comună poate apărea în temeiul legii sau în baza unui act juridic”*. Iar, în baza dispozițiilor de la art.544 alin.(1) și (3) Cod civil, *”proprietatea comună poate fi caracterizată prin delimitarea cotei fiecărui proprietar (proprietate pe cote părți) sau prin nedelimitarea cotelor-părți (proprietate în devălmășie). Coproprietarii devălmași pot atribui bunurilor comune regimul proprietății comune pe cote-părți”*.

De asemenea, la art.567 alin.(1)-(2) Cod civil este stipulat că, *”în cazul în care dreptul de proprietate aparține concomitent mai multor persoane fără ca vreuna dintre ele să fie titularul unei cote părți ideale din bunul comun, proprietatea este comună în devălmășie. Proprietății comune în devălmășie se aplică în modul corespunzător dispozițiile cu privire la proprietatea comună pe cote-părți dacă prezenta secțiune nu prevede altfel”*. Iar, potrivit art.571 Cod civil, *”partajul bunului proprietate comună în devălmășie între coproprietarii devălmași se va face proporțional aportului fiecăruia la dobândirea bunului. Până la proba contrară, aportul coproprietarilor devălmași este prezumat a fi egal”*.

Totodată, nu se poate trece cu vederea faptul că, conform art.572 alin.(1)-(2) Cod civil, *”bunurile dobîndite de soţi în timpul căsătoriei sînt proprietatea lor comună în devălmăşie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri. Orice bun dobîndit de soţi în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmăşie pînă la proba contrară”*.

La fel, prevederile art.574 alin.(1)-(2) Cod civil statuează precum că, *”în cazul partajului bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților, părțile lor se consideră egale. Bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților pot fi partajate atît la divorț, cît şi în timpul căsătoriei. Partajul bunurilor comune în timpul căsătoriei nu afectează regimul juridic al bunurilor care vor fi dobîndite în viitor”*.

Ținând cont de circumstanțele de fapt și de drept relatate supra, completul judiciar conchide că, just instanța de fond a stabilit necesitatea admiterii acțiunii înaintate de Popov Elena către Popov Vasile cu privire la recunoașterea dreptul de proprietate în devălmășie asupra investițiilor făcute în bunul imobil casei de locuit neautorizată amplasată *în* *****, pe terenul aferent cu numărul cadastral ***** a lui Popov Elena și Popov Vasile.

Or, dreptul de proprietate în devălmășie a lui Popov Elena și Popov Vasile se confirmă prin actele existente la dosar, este reglementat și garantat și prin prisma normelor internaționale. Astfel, conform art.1 din Protocolul adițional nr.1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, „orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică şi în condițiile prevăzute de lege şi de principiile generale ale dreptului internațional. Prin dispozițiile cuprinse în art.1 din Protocolul nr.1 adițional la CEDO sunt protejate dreptul de proprietate asupra bunurilor mobile şi imobile, toate celelalte drepturi reale principale şi accesorii, precum şi drepturile reale corespunzătoare drepturilor reale principale.

Cu atât mai mult că, în conformitate cu prevederile art.46 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, *”dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreaptă şi prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițiile legii”*.

La caz, fiind depus apelul, s-a menționat că, instanța de fond nu a elucidat circumstanțele referitor la folosirea materialelor de construcții menționate în facturi, dacă au fost folosite la reparația bunului imobil menționat și dacă în realitate acestea au fost introduce în Republica Moldova. Însă, instanța de apel nu poate trece cu vederea faptul că, perioada eliberării facturilor corespunde aproximativ cu perioada conlocuirii soților și construirii noii case.

Mai mult ca atât, partea adversă nu a contestat în prima instanță probele și nici Raportul de expertiză judiciară nr.164 din 25 septembrie 2023, facturile și o parte din lucrările efectuate sunt pe numele lui Popov Elena și legate de procurarea materialelor de construcție, ceea ce denotă netemeinicia argumentelor din apelul depus.

Prin urmare, instanța de fond just a conchis necesitatea încasării de la Popov Vasile în beneficiul lui Popov Elena suma de 176 803,93 lei, ceea ce reprezintă ½ din costul investițiilor făcute în bunul imobil casa de locuit neautorizată amplasată în *****, pe terenul aferent cu numărul cadastral *****, cu titlu de sultă a proprietății comune în devălmășie.

Mai mult ca atât, la emiterea hotărârii contestate s-a pus accent și pe prevederile art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, care prevede că, *”instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului”*.

La fel, și faptul că, potrivit art.82 Cod de procedură civilă, *„cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei”*, cât și că, în conformitate cu art.83 Cod de procedură civilă, *”taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se*

exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul şi valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat".

Astfel, instanța de fond a ținut cont de faptul că, Popov Elena în legătură cu depunerea acțiunii în instanță, a achitat taxa de stat în total suma de 5 855 lei, fapt confirmat prin ordinul de încasare a numerarului din 23 iulie 2021 (f.d.51) și ordinul de încasare a numerarului din 04 martie 2025 (f.d.125). Circumstanțe care au dus la stabilirea faptului că, este întemeiat de a încasa din contul lui Popov Vasile în beneficiul lui Popov Elena suma de 5855 lei în contul recuperării cheltuielilor pentru achitarea taxei de stat.

De asemenea, potrivit art.90 lit.i) Cod de procedură civilă, *„din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică*, iar conform art.96 alin.(1)-(1^1) Cod de procedură civilă, *"instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat"*.

În circumstanțele expuse, luând în considerație că, cererea de chemare în judecată depusă de Popov Elena a fost admisă integral, instanța de fond just a conchis oportună încasarea din contul lui Popov Vasile a cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime totală de 11 500 lei (f.d.49, 103, 114).

Astfel, împrejurările indicate supra, denotă în mod concludent că, apelul declarat de către avocatul Buța Denis, în interesele lui Popov Vasile, necesită a fi respins, cu menținerea hotărârii contestate. Așa cum, prima instanță a determinat toate circumstanțele importante pentru justa soluționare a cauzei, iar argumentele apelului au fost obiect de examinare și își găsesc analiza detaliată în hotărârea adoptată de către instanța de fond, iar instanța de apel la examinarea în ordine de apel a cauzei nu a stabilit încălcări, care ar constituit în conformitate cu art.386-388 Cod de procedură civilă, temei pentru casarea hotărârii, în sensul solicitat de apelant.

Călăuzindu-se de prevederile art.385 lit.a), art.389-390 Cod de procedură civilă, Completul de judecată,-

D E C I D E :

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Buța Denis, în interesele lui Popov Vasile.

Se menține hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 18 martie 2025, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Popov Elena împotriva lui Popov Vasile privind recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele ședinței, judecătorul: **Evgheni Bancov**

Judecătorii: **Andrei Scripcenco**

Inga Gorlenco